

กิตติกรรมประกาศ

ตลอดระยะเวลาเกือบสองปีเต็ม สำหรับการทำวิจัยเรื่อง การเมืองในการถ่ายภาพท่องเที่ยว: การครอบงำและการต่อรองทางวัฒนธรรมนั้น นับเป็นประสบการณ์ชีวิตที่มีค่าเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้วิจัย เพราะนอกจากผู้วิจัยจะได้เรียนรู้ถึงกระบวนการแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบเป็นขั้นเป็นตอนตามหลักการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยยังได้รับสิ่งดี ๆ จากการทำวิจัยในครั้งนี้อย่างมากมาจากบุคคลต่อไปนี้

รองศาสตราจารย์ ดร.สมสุข หินวิมาน ผู้ซึ่งให้ความเมตตาในการรับเป็นทั้งอาจารย์ที่ปรึกษา และเป็นพี่เลี้ยงในทางวิชาการ ที่คอยตักเตือน พร่ำสอน ชี้แนะ ชี้แนวทาง ชี้ทางออก บอกทางสว่างให้แก่ผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกสำนึกในพระคุณและจะขอจดจำคำสอน คำชี้แนะ ความเมตตา เอื้ออาทร ตลอดจนแบบอย่างในฐานะ “แม่แบบ” (role model) การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาที่ดี ตลอดไป

รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา แก้วเทพ ผู้ซึ่งเต็มเปี่ยมไปด้วย “จิตวิญญาณของความเปี่ยมครุ” ที่มีแต่ ให้ ให้ และให้ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทนใด ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความรู้เรื่องทฤษฎีทางสังคมศาสตร์ของนักคิดชาวฝรั่งเศสที่มีชื่อว่า ปีแอร์ บูร์ดิเยอ ซึ่งแนวคิดของบูร์ดิเยอดังกล่าวนอกจากจะทำหน้าที่เสมือนไฟฉายส่องนำทางป้องกันไม่ให้ผู้วิจัยพลัดหลงออกนอกเส้นทางในการทำวิจัยแล้ว คุณูปการของการติดตั้งแนวคิดของนักวิชาการชาวฝรั่งเศสคนดังกล่าว ถือได้ว่าเป็นการเปิดมุมมองใหม่ ๆ ให้กับการศึกษาทางด้านการสื่อสารทางการเมืองของไทย ขยายตัวออกไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุดอีกด้วย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณอาจารย์กาญจนา แก้วเทพ สำหรับทุก ๆ โอกาสที่อาจารย์หยิบยื่นให้ มา ณ ที่นี้

รองศาสตราจารย์ อรทัย ศรีสันติสุข “อาจารย์ผู้ใหญ่ใจดี” ผู้เป็นที่เคารพรัก และเป็นเหมือนเสาหลักทางวิชาการของคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่กรุณาเป็นประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ให้กับงานของผู้วิจัยครั้งนี้ ยิ่งไปกว่านั้น ในหลาย ๆ สถานการณ์ที่ผู้วิจัยอยู่ใน “สภาวะคับขัน” ก็ได้รับความเมตตาและบารมีของอาจารย์ คอยช่วยขจัดปัดเป่าปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ถาโถมเข้ามาให้ผ่านพ้นไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอขอบคุณในความช่วยเหลือดังกล่าว

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นลินี ดันธุวนิตย์ ผู้ที่มีความ “เฉียบคม” “รู้รอบ” “รู้ลึก และรู้จริง” ในทฤษฎีทางสังคมวิทยา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความรู้รอบ รู้ลึก อย่างชนิด “รู้แจ้ง แท้ถลอด” ในตัวเนื้อหาทางทฤษฎีของ ปีแอร์ บูร์ดิเยอ ซึ่งในทัศนะของผู้วิจัย ความรู้รอบ รู้จริง รู้ลึกของอาจารย์ นลินีที่ผู้วิจัยสัมผัสได้จากการที่อาจารย์กรุณาเป็นกรรมการวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ถือได้ว่าเป็น

“ความรู้ คู่คุณธรรม” คุณธรรมของความเป็นครูที่มีความหวังดี ปรารถนาดีต่อผู้วิจัย โดยไม่คิดที่จะทำให้ผู้วิจัยรู้สึกอับอาย รู้สึก “ต่ำต้อยด้อยค่า” จากความไม่รู้ ไม่เข้าใจ ในตัวเนื้องานและในส่วน
ของแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แต่อย่างใด ตรงกันข้ามแนวทางการให้คำแนะนำ ชี้แนะของ
อาจารย์ณีนีทั้งในช่วงสอบและนอกเวลาสอบนั้น เต็มไปด้วยบรรยากาศแห่งการสร้างสรรค์ เป็น
กันเอง โดยปราศจากการใช้อำนาจความรู้ที่เหนือกว่าในฐานะอาจารย์และกรรมการ เข้ากีดตันเพื่อก
ยกตนให้เหนือกว่านักศึกษาหรือผู้วิจัยที่ยังไม่แตกฉานมากพอในตัวเนื้องานและรายละเอียดของ
ทฤษฎีให้เกิดความรู้สึกอับอายขายหน้าตลอดจนรู้สึกผิดถึงความไม่รู้อย่างดั่งกล่าวแต่อย่างใด ผู้วิจัย
รู้สึกประทับใจกับแนวทางการชี้แนะของอาจารย์ดังกล่าว และขอขอบคุณอาจารย์ณีนีมา ณ
โอกาสนี้

อาจารย์ ดร.ศิริณา เมธิกุล “ครูผู้เสียสละ” และเล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษา
ในระดับปรัชญาดุษฎีบัณฑิตเสมอ ประโยคที่ว่า “คุณลองบอกวันที่จะสอบมา ถ้าวันสอบของคุณ
ตรงกับวันที่ครูมีสอน แล้วเลื่อนวันสอบออกไปไม่ได้จริง ๆ ครูจะเลื่อนการสอนประจำของครู
เพื่อที่จะมาเป็นกรรมการสอบงานของคุณให้” เป็นประโยคที่ยังดังก้องอยู่ในความทรงจำและทำให้
ผู้วิจัยเกิดความรู้สึกดีและยิ้มออกมาได้ทุกครั้งทีนึกถึงประโยคที่เต็มเปี่ยมไปด้วย “ความเสียสละ”
นี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วยเช่นกัน

รองศาสตราจารย์ ดร.ไยยันต์ ไชยพร ศิษย์พี่ร่วมอุดมการณ์ (ทางการเมือง) ร่วมสถาบัน
(โรงเรียนอัสสัมชัญ กรุงเทพฯ) ที่กรุณาเป็นกรรมการวิทยานิพนธ์ คำชี้แนะในตัวเนื้องานที่อาจารย์
มิให้แก่ผู้วิจัยนั้น เป็นคำชี้แนะที่เป็นรูปธรรม ชัดเจน สามารถจับต้องได้ อันเป็นสิ่งที่สะท้อนได้ว่า
อาจารย์ไม่ได้เป็นเพียงแค่ นักวิชาการทางสายรัฐศาสตร์ที่มองรูปแบบการเมืองการปกครองใน
ระดับมหภาคเท่านั้น หากแต่อาจารย์ยังเป็นนักวิชาการที่มีความ “ลุ่มลึก” และสามารถเข้าถึงรูปแบบ
การเมืองรูปแบบอื่น ๆ ที่ปรากฏมีอยู่จริงและวนเวียนอยู่ในวิถีชีวิตประจำวันของผู้คนได้ เช่น
การเมืองในพื้นที่ของกลุ่มนักดนตรี การเมืองในกลุ่มของนักกีฬา และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเมือง
ในภาพถ่ายท้องเที่ยว เป็นต้น

อาจารย์ ดร.ศิริมิตร ประพันธ์ธุรกิจ ศิษย์พี่ร่วมคณะและร่วมสถาบันอีกท่านหนึ่งที่คอย
หยิบยื่นแต่สิ่งดี ๆ ให้กับผู้วิจัยเสมอว่า นับตั้งแต่การเป็นแบบอย่างที่ดีในการเก็บข้อมูลภาคสนาม
โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม (focus group) ที่นครเวียงจันทน์
วังเวียง และหลวงพระบาง การแบ่งปันเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายภาพและภาพถ่าย และที่
สำคัญความช่วยเหลือในเรื่อง “ช่องทางการติดต่อสื่อสาร” ที่ทำให้ผู้วิจัยสามารถติดต่อเรียนเชิญ
กรรมการวิทยานิพนธ์ภายนอกมหาวิทยาลัยได้ นับเป็นพระคุณที่ผู้วิจัยไม่มีวันลืม

รองศาสตราจารย์ ดร.พรจิต สมบัติพานิช อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ในระดับปริญญาตรีของผู้วิจัย ผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่คอยให้กำลังใจ ให้คำชี้แนะถึงวิธีการศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกแก่ผู้วิจัย และที่สำคัญที่ไม่อาจลืมเลือนไปได้เลยก็คือ การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัย ในช่วงที่ผู้วิจัยต้องเผชิญกับ “ปัญหาทางเทคนิค” หากไม่ได้รับความเมตตาจากอาจารย์ในวันนั้น กระบวนการวิจัยของผู้วิจัย อาจไม่ราบรื่นเหมือนอย่างที่ผ่านมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ มา ณ ที่นี้ด้วยเช่นกัน

นอกจากความเมตตาและความช่วยเหลือที่ผู้วิจัยได้รับตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้ว ยังมีบุคคลที่ถือได้ว่ามีพระคุณต่อผู้วิจัยอีกมากมาย ที่จะขอเอ่ยนามในที่นี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชุติพร เกษโกวิท ครูสอนถ่ายภาพและอาจารย์ที่ปรึกษาในระดับปริญญาโท ของผู้วิจัย ที่คอยถามไถ่ข่าวคราวความคืบหน้าการทำงานวิจัยของผู้วิจัยเสมอมา พี่วรรณนท์ ชัชวาลทิพากร พี่สกล เกษมพันธุ์ ผู้รอบรู้ เชี่ยวชาญ ชำนาญการด้านการถ่ายภาพของเมืองไทยที่มีส่วนสำคัญ ที่ทำให้ผู้วิจัยสามารถเข้าถึงแหล่งของมูลด้านการถ่ายภาพท่องเที่ยวที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการทำวิจัย ตลอดจนทำให้ผู้วิจัยได้ภาพถ่ายท่องเที่ยวที่มีความงดงามตามหลักการในเชิงศาสตร์และศิลป์ด้านการถ่ายภาพมาใส่ไว้ในตัวเล่มของงานวิจัย ซึ่งภาพถ่ายที่ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จากท่านทั้งสองนั้น อาจกล่าวได้ว่าเป็นภาพถ่ายของบรมครูด้านการถ่ายภาพของเมืองไทยอย่างแท้จริง

ผู้วิจัยขอขอบพี่กลศ เขียมอรุณ (พี่ช้างแห่งกองบรรณาธิการนายรอบรู้) พี่สุวัฒน์ อัศวไชยชาญ (พี่ดำ) คุณประเวช ตันตวรภิมย์ (เวช) คุณวิจิตต์ แซ่เฮ้ง (พี่ปิง) คุณ บุญกิจ สุทธิญาณานนท์ (พี่รอด) ตลอดจนไปถึงน้อง ๆ แห่งกองบรรณาธิการนายรอบรู้ทุกคน (น้องจ๊อบ น้องโหน่ง น้องดาว น้องอ้อย) ที่อนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมในช่วงเวลาการทำงานของท่านที่ได้เอ่ยชื่อมา ด้วยความเป็นกันเอง และอบอุ่นเป็นอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างทุกคนและทีมผู้ช่วยวิจัยทุกท่านที่เสียสละทั้งแรงกายและเวลาให้กับงานวิจัยชิ้นนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งน้องโบว์ (ประอรพิชญ์ คุ้มวัฒนา) “คู่ทุกข์คู่ยาก” ที่คอยเป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา คุณสุรินทร์ ภูเพิ่มผล เพื่อนพี่พาในเรื่องของการพิมพ์เอกสารทั้งสีและขาว-ดำ ครอบครัวยุติธรรมยากุล ครอบครัวที่ให้ ความอบอุ่น ความรัก และที่พักผ่อนหย่อนใจที่บ้านท้ายหาด จังหวัดสมุทรสงคราม รวมไปถึงพี่ ๆ รุ่น 4 ทุกท่าน ไม่ว่าจะเป็น พี่โอ้ (ปฐมพร เนตินันท์) พี่ดา ที่คอยถามไถ่ถึงความคืบหน้าของงาน ตลอดจนไปถึงพระคุณของครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

ท้ายที่สุดผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา คุณพ่อสุรวุฒิ คุณแม่สิริพร
กليبบัว และสมาชิกในครอบครัวทุกท่าน ในฐานะพื้นที่ทางสังคมย่อยที่เอื้อต่อการสั่งสม ต่อยอด
ตลอดจนสร้างความชอบธรรมให้กับการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านที่เอื้อ
และไม่ได้เอ่ยนามมา ณ ที่นี้

ต่อสิิต กليبบัว

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. 2553